

Het begin van het einde

Na 40 jaar DDR nadert einde Honecker-regime

Achtergrond - 1 december 2004

Op 7 oktober 1989 vierde de DDR haar veertigjarig jubileum. De feestelijkheden konden de problemen in het land echter niet verbloemen. Achttien jaar na het aantreden van staatschef [Erich Honecker](#) lag de DDR economisch aan de grond en groeide de maatschappelijke onrust met de dag.

Op 7 oktober werd in Berlijn het 40-jarig bestaan van de DDR gevierd. In het Palast der Republik ontving Erich Honecker zijn buitenlandse gasten en bondgenoten. Uit angst voor demonstraties was het Volkspaleis hermetisch afgegrensd van de buitenwereld. Eerder die dag had Honecker verkondigd dat de eindoverwinning van het socialisme nabij was. Dat bleek een vergissing.

Al sinds 7 mei 1989 gingen demonstranten elke zevende van de maand de straat op om te protesteren tegen de vervalsing van de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 7 mei. Dat kwam dus goed uit. Op Alexanderplatz verzamelde zich een demonstratie die vergeefs probeerde het Palast der Republik te bereiken. De politie en de Stasi sloegen er meedogenloos op los. Niet voor niets begint de film 'Goodbye Lenin' met een evocatie van het brute geweld op deze heftige zaterdagavond.

Maar zelfs binnen het veiligheidskordon werd gedemonstreerd. Leden van de DFJ hielden een fakkeltocht langs de hoge gasten. Tot ieders verbijstering riepen zelfs deze zorgvuldig geselecteerde jongeren de leuze "Gorbi hilft". Volgens de overlevering sprak Gorbatsjov tijdens zijn bezoek de legendarische woorden: "Wie te laat komt, wordt gestraft door het leven." Daarmee wilde hij nogmaals Honecker aanmanen tot hervormingen. Het haalde weinig uit: de komende maand zouden de ontwikkelingen in een stroomversnelling raken, die uiteindelijk leidde tot wat niettemin niemand had verwacht: de val van de Muur.

Willem Melching is historicus aan de Universiteit van Amsterdam. Op 12 oktober presenteert het DIA zijn boek 'Het socialisme, dingen die voorbij gaan. Geschiedenis van de ddr 1945-2000', dat bij uitgeverij Bert Bakker verschijnt.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3887/het-begin-van-het-einde>